

Și apoi ați, când și țeranul nostru simplu, la mica sa economie, multămită luminelor și stăruințelor conducătorilor săi, poate pretutindenea căpeta și găsi bani cu dobândă de 6—8—10—12 la sută, față de 100 la sută dinainte vreme, și ați și el își pune cucuruzul său cu mașina, și-l sapă tot cu mașina și treeră bucatele sale cu mașina cu abur, și nu mai face clacă și dă dijmă din ele: ore nu vede și el, că pretutindenea s'au schimbat timpurile și modul de producțiune?

De ce dăr se se pună atâta stăruință și încăpăținare în conservarea deprinderilor vechi rutinare nepotrivite cu spiritul timpului, și de ce opunerea fără de nici un scop la introducerea generală a comasării și regulării din nou a proprietății rurale?

Noi, cei de astăzi, nu mai avem să facem clacă și să dăm dijmă și plocone pentru pământ, dăr fonciera noastră și tot-felul de dări cătră stat, județ, comună și biserică sunt o sumedeniă, de carî cei vechi nici idee nu aveau, ba pe lângă asta noi avem să susținem concurența înverșunată a Americii și Australiei și a culturai cu abur, fără a puté să ne ajutăm mult de ele. Decî datorî suntem în interesul conservării și prosperării proprii să ne arangiăm proprietatea și economia așa, cum o voim noi și o găsim mai potrivită cu raporturile economice de ați!

La obiecțiunea ce se face des, că copiii și nepoții și așa le vor împărți éráși, vom răspunde, că pe lângă alte sarcini, poate mai mari, vor avé și alte înlesniri și beneficii mai mari decât noi, de exemplu plugul electric, pe care și-l va puté procura și micul cultivator, regularea riuurilor noastre cu transportul ieftin pe apă etc., de necesitățile timpurilor viitoare, n'avem decî să îngrijim noi.

*

Décă în agricultura propriu dîsă n'am progresat până a puté ține pept cu vecinii, carî și ei sunt înapoia altor popóre, apoi nu am făcut aprópe nimic pentru dezvoltarea acelor ramuri de producțiune, cătră carî însăși natura sclul, clima și mulțimea de brațe disponibile ne indică la coline și în munți: cultura legumelor, fructelor și viilor. Și pe aceste terenuri vecinii noștri au dobândit rezultate frumoșe în timpul modern, noi am rămas cu ceea ce au avut moși de strămoșii noștri.

Cu privire la păduri și munți

poate de multe sute de ani poporul nostru n'a avut pădurile așa la dispoziția sa nețermurită și nici-odată lemnul nu s'a căutat și plătit așa bine ca în deceniile din urmă, dăr ce folos, căci pădurile noastre sunt parte devastate și ruinate, încât nici că mai merită numele de păduri, ci sunt mai mult numai tufișuri și mărăcineturi fără valóre, ér cele conservate mai bine au peste tot numai esențe de puțină valóre. Munții cu neintrecutele lor pășuni alpine de o dulcétă și aromă fără părechiiă sunt cu totul neglijate, și noi ne plângem cu cuvintele: „Munții noștri aur pórtă, noi umblăm din pórtă în pórtă“.

Ceea ce am fi trebuit și am fi putut face încă demult, putem învêta dela alte popóre. La alte popóre și state, când au venit peste ele desastre politice, financiare, economice, au căutat îndată să le compenseze și acopere prin evoluțiunii și progrese pe alte terenuri de activitate. Astfel micul regat al Danemarcei a mai pierdut $\frac{1}{3}$ din teritoriul și populațiunea sa în războiul din 1864, a căutat ca deficitele bugetare ale statului să le compenseze prin dezvoltarea enormă a culturai vitelor și dezvoltarea fără păreche a industriei lăpteriilor sale, ceea ce se vede în ridicarea esportului de unt fin de masă dela 9 milioane funți în anul 1865 la 70 milioane funți în 1890 — adecă un spor de 8 ori mai mare în 25 ani. Italianii din Tirolul de sud și Gorizia, Trient, după războiul nenorocit dela 1866, care i-a deslipit de frații lor de același sânge au căutat întărirea lor pe terenul economic, 171 societăți de lăpterii mari și altele pe terenul culturai pometurilor, viilor și vermilor de mătase sunt rezultatele acestor stăruințe.

Noi însă am rămas în privința acesta tot la proverbul vechi, că *décă ai vedé cum se face brânza (noastră) nu ai mai mânca*. Ba avem chiar însemnate perderi materiale de semnalat, căci în urma războiului vama cu România, Mărginenii au dat în avere înapoi, Tuțuienii au întrerupt aprópe cu totul daraverile lor cu România, ér Mocanii seceleni s'au făcut tot boieri mari, ca arendași de moșii mari în România și proprietari în Dobrogea, unde trăesc din *suruburile* țeranului român de-acolo. Deja ei sunt ca și pierduți pentru Români din Ardél, căci și décă bêtării se mai dau de ardeleni, fii lor nu o mai dîc acesta și lor le este deja rușine când le dîci, că sunt

Ardeleni și Mocani, și o consideră ca o insultă și pată d'a fi numérat între „frații de dincolo“. Precum în timpul Absolutismului trăiau totî sub protecțiunea austriacă a Consului, ați sunt totî sub protecțiunea română, unii și turcescă, numai treburile să le mérgă.

Maghiarisarea numelor cu forța.

Pe la sfârșitul și începutul anului curent totî funcționarii și servitorii dela drumurile de fer din Ardél au fost provocați de mai marii lor să și maghiariseze numele, dându-li-se a cunósce, că numai așa se vor puté bucura și mai departe de grația puternicilor dîlei. Așa s'a întemplat la Sibiu, la Brașov și pretutindeni la stațiile mai mari și mai mici a liniei căilor ferate. Se'nțelege, că acesta măsură a deșteptat pretutindeni cea mai mare nemulțămire și gazetele nemaghiare au protestat în contra acestei barbarii. Indignarea a fost cu atât mai mare, cu cât s'a dovedit, că impiegaților dela drumul de fier li-s'au impus chiar numele maghiar, ce avéu să-l ia de aci încolo. Așa la Feldióra i-s'a poruncit unui „Binder“ să se numescă de aci încolo „Kadar“. S'a dîs, că acesta s'ar fi supus. Ne bucurăm însă, că „Kronst. Tagbl.“ asigură acum, că Binder a stat voinicesce pe lângă numele lui și a respins pe „Kadar“.

Se înțelege, că protestările presei au genat mult pe superiorii dela drumurile de fier. În urma acesta șeful stației dela Sibiu a adresat un fel de declarațiã dîarului de acolo, care dîce următoarele:

„Pentru a putea împlini lucrul uriaș ce-l au funcționarii dela căile ferate și totî cei aplicați la serviciul lor, să fiă uniți într'un cuget și într'o simțire, formând astfel o corporațiune tare, contopită, de aceea funcționarii superiori au început mișcarea, ce are de scop a întări înțelegerea și armonia reciprocă. Și așa s'a făcut cunoscută și ideea maghiarisării numelor ca și ori ce altă instituțiã de binefacere și impiegaților inferiori și servitorilor — fără a întrebuița nici un fel de siluire și li-s'a spus, că totî aceia, carî au înclinare pentru cauza acesta să și anunțe un nume, ce și-l vor alege după plac, șefului lor de serviciu, pentru ca cât se poate totî de-odată să facă cererea la ministeriu pentru aprobarea schimbării numelor lor. Cumcă nu s'a întrebuițat nici un fel de silă pentru ideea de maghiarisare a numelor, o dovedesc împrejurarea, că în contra ei au apelat numai de aici impiegați de tot inferiori,

carî din cauza etății înaintate n'au nici cel mai mic interes pentru acest lucru“.

Față cu declararea de mai sus se poate dîce cu drept cuvânt: gura păcătoșului adevér grăescce. Va se dîcă s'a cerut maghiarisarea numelor, acesta e fapt mărturisit de șeful stației, și bine dîce „Tageblatt“ din Sibiu, că odată constatât acest fapt, puțină însemnătate are modul cum s'a cerut. Când i se spune însă unui subordonat său servitor, că trebuie să faci ceea și ceea, decă vrei să trăim în înțelegere și să fim una în cugete și simțiri — nu este ore tot una cu-o poruncă și cu-o amenințare ascunsă pentru cel care nu-o va împlini-o? Nu se poate aștepta acesta în cazul când se opune, să fiă privit ca un turburător al pretinsei înțelegeri și armonii dintre impiegații drumurilor de fer ale statului?

E învederat, că aici s'a sêvêșit un atentat fățiș în contra libertății individuale, în contra sfințeniei sentimentelor celor mai delicate ale omului, în contra tradițiilor familiare și a respectului datorit moșilor și strămoșilor.

E decî barbară, ne mai pomenită, nedreptă și cu totul neiertată procederea funcționarilor superiori ai calei ferate. Dovadă că ei înșiși mărturisesc că s'au aflat și de aceia, carî „n'au nici cel mai mic interes“ pentru rebotezarea numelor lor în unguresce, cu alte cuvinte, carî resping cu indignare o astfel de pretensiune. Și nu credem că numai dintre cei mai inferiori impiegați au protestat — precum éráși de altă parte e dovedit, că în multe locuri li-s'a dat funcționarilor și servitorilor formală poruncă să și maghiariseze numele și li-s'au impus chiar anumite nume maghiare.

Lucruri de aceste se petrec la noi spre rușinea veacului, ce se dîce „luminat!“

Cestiuni economice.

Comitatul Făgărașului, Ianuar 1898.

Ca în totă țera oblăduită de mașterul guvern unguresc pentru Nemaghiari, așa și la noi, în acest comitat curat românesc, nu putem înregistra nimic îmbucurător pentru noi Români pe terenul vieții publice administrative. Fiã care pigmeu, fiã-care patriot patentat își însemnă tot câte-un bun merit la răboj, decă a putut să ne facă și el vre-o pedecă, vre-un neajuns său vre-o stricăciune, căci așa este la noi infectatul spirit al timpului. Sunt

tóre, frumoșă și blândă ca a unui ânger:

„Cetate de aur!“ nu mai plânge, Havelock, bărbatul têu, este fiu de rege și însuși merit să fiã rege.... tu, ca soția lui, vei domni peste două regate puternice!

Auđind „Cetatea de aur“ astă scire veselă, îi trecu totă durerea dela inimă. Incântată se plecã spre Havelock și-i apăsã pe buze cea dintâiu sărutare.... El se trezi și, ridicându-se surprins, i povestî un vis forte ciudat: „i-s'a părut, că a stat pe virtul unui munte uriaș, de unde avea privire asupra lumii întregi, că a îmbrășsat Danemarca cu tóte orașele și castelele și dup'aceea a trecut peste mare în Anglia; aici a luat și pe acesta în mână și le-a predat soției sale.

Adênc pêtunși de mirare, fără să presimțescă, ce însemnă tóte acesta, treziră pe femeia lui Grim și-i istorisiră tóte.

Atunci femeia le spuse adevêrul curat despre nascerea lui Havelock — despre care acesta își uitase

de mult — că el este însuși moștenitorul Danemarcei, îi spuse cum Godard, mișelul și frângătorul de jurământ, și-a însușit tótă averea lui Havelock, cređând, în nebunia lui, că acesta este înecat în mare, — le spuseră, că Grim a fugit cu copilul în Anglia, pentru-că pe timpul acela Havelock era prea tînér, ca să și înțelgã sórtea cea tristă și perderoa împêrăției.

Prin acesta s'a descoperit, că Godric, fără să se cugete cât de puțin, a împreunat prin căsătoriã pe cei doi moștenitori legali ai Angliei și Danemarcei. Totî trei vedură aici degetul lui Dumnezeu și plin de mulțumire, tustrei cădără în genunchi și să rugară cu mâinile ridicate spre cer.

Fiind-că tinerii însurăței sciau acum, că nu sunt nevrednicii unul de altul, începură a se iubi din tótă inima.... „Cetatea de aur“ se miră, cum a putut ea să credă, că acest om este un servitor de rënd, și cum a putut să-l desprețuescă? La sfatul ei, Havelock s'a întors numai decăt la

Danemarca, ca să și cuprindă îndêrpt moștenirea proprie. Ea cu bucuriã se hotărî a-i urma lui și stelei lui de noroc.

Implorând darul Atot-puternicului pentru întreprinderea lor, la vedere îndrăsnită și fără prospecte, își pregătiră luntrea de călătorie și plecară spre Danemarca însoțiți de feciorii lui Grim.

Pe timpul acesta Godard era încă stăpân peste tótă împêrăția, căștigată pe nedreptul.

Sub el guvernau puternicul conte Ubbe, care era un prietin credincios și partisan al regelui bêtărân. La castelul lui se îndreptară Havelock cu soția și cu cei trei frați de creștere. El se îmbrăcase ca neguțator, și duse contelui nobil, ca dar, un inel de aur, cerându-i iertare să potă face negoț în județul său. Pentru-că înainte de a se convinge, cum stau lucrurile, n'a vrut să se descopere. Însă n'a avut lipsă de dar, ca să câștige pentru sine pe bunul Ubbe. Adevêrat, că nici prin minte nu-i

trecea, cine pot să fiã óspetii acestia. Cu tóte acestea, nu se putea mira din destul de frumșetea femeii, de figura mândră și de membrele puternice ale bărbatului ei, despre care mai ușor credea, că este un cavaler, care umbla după aventuri, decăt că ar fi un neguțator, ce vré să vëndă marfă. Pe amândoi îi óspetă în castelul său, cum se cade și peste nópte îi puse în gazdă la Bernard Braun, unul dintre locuitorii cei mai cinstiți și mai de frunte din localitate.

Bernard se arată tot așa prietinos și ospital față de străini ca și nobilul conte, pentru-că cine ar fi putut privi la Havelock fără să-i placă de el? Și presupusul neguțator tînér în curênd a fost în stare să respălêscă cu prisos primirea sa ospitală.

Pe când ședea încă la cină, de-odată se aude afară șgomot mare... era o bandă de hoți, carî, rădimați pe numărul lor mare, și pe armăfura lor grea, veniră ca să prădeze casa; îndată se iscă mare confusiã... totî săriră de pe scaune,

prea bine cunoscute nenumăratele și ne mai pomenite abuzuri și volnicii comise contra noastră de organele puterii.

Contra noastră volnicii și abuzuri, erau față de interesele comitatului, ale populației și ale serviciului public, greșeli și păcate, care se răsună prin tristețea lor urmări de desolare și nemulțămire generală. Totul este în decadentă, în tot ce e administrativ în comună, în comitat, pe terenul economic și industrial, pe terenul social și în orî și ce direcțiune numai decadentă și ruine se pot vedea de când domnesc ura și prigonirea introdusă de nesocotirii ocârmuitori de ați față de noi. Și după ce spre nenorocirea noastră și spre mai marea nenorocire a comitatului și astfel și a țerei am ajuns pe terenul administrației prin nechibzuită ținută a domnilor dela putere în o astfel de stare disolată și de compătimit, nu ne rămâne, decât să căutăm și să ne întărim prin însăși puterile noastre pe terenul economic, industrial și comercial.

Ce-i drept, există și aici o reuniune agronomică a comitatului, care odată lucra cu bun succes practic, aranjând între altele și prea frumoșe expozițiuni în mijlocul poporului român prin comune și era bine primită în tot locul.

Acum însă de vre-o 7 ani, de când s'a introdus mai cu vehemență nesuferitul sistem de prigonire a tot ce e românesc și acesta reuniune a amorțit cu totul. Intrăga ei activitate practică se reduce curat numai la aceea, ca să se încasseze taxele dela membri și dela comune, ca cu acelea să plătescă salariul unui secretar, care protocolază vre-o câteva hârtii venite și încolo e bătă de priceput în ale societății; apoi salariul unui servitor, care fuge câte-odată după taxele și, în fine, al unui cassar, care nu face nimic. Acesta-i tot rezultatul și nimic mai mult. Păcat, că ma și vegeteză o atare societate. Dér pôte acum nici nu s'ar prea încumeta d-nii din fruntea acestei societăți a se produce cu moșăta lor societate în mijlocul poporului român, căci cu toții le cunoșcem ghețoșă dragoste cu care ne privesc, și inima și intențiunea, cum vasesc să ne fericescă.

Este foarte de dorit, ca preoțimea și învățătorii noștri de prin comune să îndemne pe economii să prăsescă vite cât mai multe, să le țină și să le îngrijescă bine și apoi la timp potrivit să le prefacă în bani, ca așa să și pôte plăti de bună vreme multele sarcini publice, să și acopere lipsele de toate dăile și după posibilitate să și pună câte ceva și la o parte.

Pământul prea frumoșii țări a Oltului este un pământ bun și roditor, un pământ în adevăr binecuvântat de Dumnezeu. Se fac bucate și nutreț din îmbelșugare și, deocă s'ar cultiva pământul ceva mai bine, s'ar pôte produce încă și mai mult. Durere însă, că economii noștri nu

îngrijesc vitele după cum ar trebui ba în mare parte le neglija, și cu deosebire ierna, când mulți mai numai cu îngrijirea vitelor s'ar pôte ocupa, căci alt lucru n'au. Mai bine stau gură cască pe ulițe cu mânilor subsuori s'eu prin cărciumi la taifasuri, ér urmarea e, că vitele rămân ticăloșe și n'au preț. Pre acest teren economii noștri au mult, foarte mult de făcut, dér apoi pot avé și folose foarte mari și îmbucurătoare. Udarea liveșilor face pământul cu mult mai productiv și fânul și otava cu mult mai bună.

Pόμεle escelente, ce se fac aici și cu deosebire merele pătule, ce se fac în comunele de pe sub munte, n'au păreche în bunăstare și frumusețe lor, sunt neîntreținute și, după-ce aici le pricește locul foarte bine, trebuie cultivat pomăritul în măsură cu mult mai mare. Căci pământuri pentru grădini sunt destule. Sunt în apropierea comunelor destule locuri, cari rămân nefolosite, ca pe la Ucea superioară, Arpașul superior etc., locuri, cari cu puțină muncă s'ar pôte îmbunătăți s'eu după necesitate deseca și apoi folosi ca livești s'eu ca loc de grădini de pomi. Pomăritul cultivat în măsură mai mare și mai intensivă va fi un izvor bogat și nesecat de venit pentru economii noștri. Trebuie să îngrijescă serios fie-care de a-și spori bunăstarea, căci timpurile s'au schimbat lipsele sunt mai mari și se înmulțesc pe și ce merge.

Acum, ca în tot locul așa și la noi economii capătă mai cu înlesnire împrumute dela institutele de bani din Făgăraș și din alte locuri. Dér apoi trebuie să și îngrijescă din bună vreme, ca acele datorii să le plătescă și să le reguleze la timp, căci altfel ruina lor este sigură. Împrumutul se nu ia nimeni pentru lucruri netrebnice. Sunt destui economii, cari fac în mod usuratio împrumutul și apoi nu se mai cugetă, că din ce vor plăti la timp. Trece un termen, trece pôte și două și el tot nu plătesce. E pirit și se înmulțesc sarcina, până în fine nu o mai pôte suporta și etă, că însuși prin usurătatea și negrija lui s'a ruinat.

Economia de câmp, de vite și pomăritul cultivate cu îngrijire și în măsură cât se pôte mai mare, în strinsă legătură cu crățarea celor agonisite, ar scăpa pe economii noștri de necasuri și ar asigura sporirea bunăstării lui.

La acesta să îndemne d-nii preoți și învățătorii pe economii noștri fiă în predică potrivite în Dumineci și sârbători, fiă și, cu deosebire, în școala de adulți, cum și în cea de toate dăile.

Trebuie îmbrățitate toate meseriile, ca așa în fie-care comună să rămână banii la meseriași de-ai noștri și să nu mērgă la străini. Acuma avem în Făgăraș societatea comercială „Concordia”. Trebuie să începă Românașii noștri și prin comune a negoț

și cu întreprinderi de tot soiul. Se deschidă câte-o boltiță la început mai mică, care apoi bine condusă se va desvolta și se va mări de sine peste așteptare. Tot așa stă lucrurile și cu întreprinderile.

Acestea duc la bunăstare și la putere poporul nostru. Pe acest teren nu ne va pôte împedeca nici o volnicie a satrapilor administrativi.

Prin noi deci și prin lucrul nostru oinstit și economisirea celor agonisite să nisuiim cu stăruință și bărbăție neînfrântă, cătră bunăstare și putere socială. Să vé ajute Dumnezeu!

J.

Môrte subită. — Nenorociri.

Voila, 3 (15) Ian. 1898.

Stim. D-le Redactor! Sub impresiunea celei mai sfașietore dureri vin a vé împărtăși următoarele două cazuri triste de môrte:

Spre ziua de anul nou (1 Ianuarie v.) a răposat de môrte subită tinărul învățător român gr. or. din comuna vecină Dridif, Nicolae Gorun, cleric absolvent, care cu începerea acestui an școlar a fost aplicat ca învățător pentru prima-dată.

Tristul cas s'a petrecut astfel: numitul învățător durmia într'un pat cu o sorioră a sa mai mică. La un timp anumit din noapte se deșteptă mica copilă și află, că frate-său nu este în pat. Ea spune numai decât părinților, cari o liniscesc spunându-i, că pôte a eșit afară, dér va veni numai decât. Copila mai așteptă puțin, apoi éráși spune, că fratele său n'a mai venit. Atunci tatăl său ia o haină pe corp și ese afară, ca să și caute fiul. Cătră în drépta și în stânga. 'l caută încôce și încolo, începe a-l striga pe nume, dér nu-i răspunde nimeni. Îngrijat îl caută mai cu din-adin-sul peste tot locul și abia într'un târziu îl află lungit pe aria unei suri de-ale sale, întors cu fața în jos și cu capul pe mână, îmbrăcat numai în cămașă și desculț, după cum adevărat așise afară mai înainte. Nenorocitul tată îl strigă, îl întreabă ce face acolo? Nici un răspuns. Il apucă și-l mișcă, creșdend, că dóră a adormit și dórme greu, dér nimic. Numai acum pricepe nemăngăiatul tată, că fiul său nu mai e în viață, e mort. Începe a plânge și a se vâeta, căci era unicul fiu, în care părinții își pususeră totă nădejdea.

În dimineța următoare medicul de cerc Dr. Lessmann constată, că môrtea a provenit din apoplexie (damba).

Tinărul a fost un om foarte nobil și simțitor. Pe el îl atinge neplăcut chiar și cea mai mică observare răutăcioasă. Se dice că ar fi avut unele neplăceri cu bătrânul preot Grama, bătrân de odată cu „vremea”, care l'ar fi dojenit chiar în biserică fără motiv serios, căci răposatul, ca cleric absolut, avea să i urmeze ca preot în comună

și acesta îl făcea nesuferit înaintea preotului, care doria să-i urmeze vr'un fiu de ai săi, măcară aceștia nu au pregătirea de lipsă. Urmarea dojenei a fost, că tinărul învățător s'a indignat peste măsură, i s'a alterat circulația sângelui și acesta i-a causat môrtea neașteptată.

Astăzi a fost înmormântarea rămășițelor pământesci ale mult regretatului tinăr învățător. Serviciul funebral l'a îndeplinit d-l protopop Iuliu Dan, asistat de cinci preoți. Cântările le-a executat un cor improvisat din mai mulți învățători, pedagogi și clerici, foști colegi ai răposatului. La înmormântare a luat parte întreg poporul de ambele confesiuni din comună, tineri și bătrâni, femei și copii, precum și mulți alții din comunele vecine. De asemenea mulțime de învățători din comunele învecinate, ba unii chiar și din mari depărtări. La urmă d l protopop I. Dan a ținut o cuvântare funebrală ocazională potrivită. De asemenea a ținut o cuvântare la mormânt și învățătorul Muntean din Sâmbăta inf., în care a luat rămas bun dela răposatul în numele corpului învățătoresc. În fine s'a cântat un vers ocazional foarte bine reușit și simțit de cei prezenți.

Regretatul învățător a fost un tinăr de bune speranțe și înzestrat cu frumoșe cunoștințe. Școala, biserica și prin acestea întréga comuna a pierdut într'ensul foarte mult.

*

Pe când ne aflam la masă la pomană, primim altă știre sguđuitoare, că adevăratul economul și bărbatul de omenie *Daniil Moian*, din Voila, fratele mai mare al strădălnicului George Moian, aflător de prezent în București, a fost omorât tot în această și de un lemn în pădurea Cincșorului. Toți am rămas încremeniți, mai ales fiindcă șciam, că în urma acestei victime a rămas o numărôsă familie nemăngăiată și neajutorată de 6 copii, toți minoreni, dintre cari cel mai mare, unicul fiu, — căci sunt 5 copile — este elev în cl. II-a a școlii comerciale române din Brașov.

Iată cum s'a petrecut și acest trist și dureros cas:

În dimineța zilei nenorocite D. Moian spusese nevastei sale, că are unele afaceri în Cincșor, dér se va reîntorce curând, ca să mērgă împreună la înmormântare în Dridif cu dēnsa și cu fiul lor, care era acasă pe feriile Crăciunului. El a plecat. Nevastă-sa l'a așteptat mai mult timp, dér vedēnd, că nu mai vine, a plecat încet pe jos catră Dridif, care este o comună vecină depărtată de Voila numai de 3 kilometri spre est. Tinărul plecase mai înainte.

S'a început prohodul, și s'a și terminat, dér bărbatul tot n'a mai sosit. Biata femeie se gândia tot la el, și era de tot neliniștită. Când eram însă la masă, etă că șosesce în fugă o copilă a răposatului,

domnul casei fugi la armele sale, își strigă omenii; în timpul acesta hoții îndrășneți băteau neîntrerupt în poartă, cercau intrare, amenințau și injurau, cum le venea la gură. Ei șciau, că sunt cu mult mai tari, ca cei dinlăuntru și habar n'aveau, că dóră nu vor învinge pe stăpânul casei, dimpreună cu pe toți omenii lui, până le vor sări vecinii în ajutor. Tocmai voiau să sdrobescă poarta cu o pētră mare, când etă Havelock o deschide largă și, înarmat cu un drug greu de fer, sare între ei ca un leu sumuțat.

Banda de hoți nu se aștepta la o asemenea primire.

Cu fiă-care lovitură Havelock trântea pe pământ câte-un bandit. După ce cășură cei dinainte, ceilalți se retraseră și nu mai îndrășneau să vină în apropierea brațului lui, care aducea môrte. Puternic stetea Havelock, învêrtind drugul de fer și apêrând intrarea cu corpul său. Ca o haită de lupi turbau bandiții jur-imperejurul lui și acum mai precauți, aruncau asupra lui numai

din depărtare cu petri, cu săgeți, și când se întorcea odată în altă parte de-odată săreau pe la spate cu săbii și rude de fer, așa că acum și Havelock sângera din mai multe răni. În cele din urmă însă era pe aci să cadă jertfă, de nu-i săreau într'ajutor teciorii lui Grim: unul cu un drug de fier, altul cu o ghiogă, al treilea cu o sēcure; fiă-care cu cea de întâiu armă, ce-i veni la mână.

Nu mult după acesta îi veniră într'ajutor Bernard cu servitorii, cari se înarmară într'aceea. Bandiții tocmai își făcuseră curaj și aveau de gând să năvălesc asupra lui și să-l doboră cu lovituri. Vedēnd însă, că cu unul nu o pot scote la cale și că acum se scólă totă vecinătatea asupra lor, o tuliră iute la fugă. La lumina curată a lunii fură urmăriți, mulți din ei fură uciși s'eu prinși, așa, că totă cutezarea îndrășneților și periculoșilor bandiți, avu un sfârșit foarte rău pentru ei.

Contele Ubbe auđi din castelul său șgomotul cel mare și alergă cu cavalerii săi, ca să vadă, că ce este

Când ajunse la casa lui Bernard, lupta era pe sfârșite și pământul era preserat cu morți și răniți; bunul Bernard îl întimpină cu hainele rupte, tot vinăt de lovitură și-i povestii cele întâmplare: cum a fost atecat de bandiți, cum Havelock s'a dovedit la nevoie de adevărat prietin, cum s'a luptat ca și când ar fi avut o putere de două-deci de inși, cum el singur s'a împotrivit cetei întregi cu brațele sale puternice, cum a alungat bandiții, și cum, acuma, acoperit eu multe răni zace aproape mort. Toți cei de față întăriau spusele lui Bernard și laudau cu admirare vitejia lui Havelock.

— „Decă rămâne în viață, eu singur îl voi declara de cavalier”, dise contele, care era foarte întristat, vedēnd pe un bărbat așa brav și curajos rănit atât de greu. Medicul chemat într'ajutor dise, că ranele lui Havelock se pot vindeca, încât nu peste mult va pôte umbla, călări și se va pôte lupta tot așa de bine, ca și mai înainte. Auđind Ubbe acesta s'a bucurat foarte și porunci

să aducă pe rănit în castelul său și să-l îngrijescă ca și când ar fi fiul lui. I-se dete o cameră prietinosă, aproape de ai săi și Ubbe jură „Cetății de aur”, care era tare îngrijată, că ori ce se va întâmpla, el îi va fi prietin credincios și apêrător.

Pe la mieđul nopții, pe când contele zăcea încă în pat tréz și se gândia la oșpele său tinăr, pe care îl avea așa de drag, care era așa de tare și vitéz, vedū strălucind din camera lui Havelock o lumină foarte viuă. Contele se ridică numai decât ca să vadă ce e, pentru-că își dise în sine, omeni bolnavi nu pot face chefuri, și că omeni cinstiți la ora acesta nu pot fi sculați, ci dorm în patul lor liniștiți. Privind însă înlăuntru prin gaura cheii și observând, că nu se mișca o muscă prin casă, și că lumina strălucitoare era jur împrejurul feții lui Havelock, Ubbe rămase foarte mirat. Ii era aproape frică să între singur în cameră; chemă la sine pe toți ai săi și toți intrară tiptil în casă. Havelock durmea dus, ... plapoma cășuse de pe

vestind mamei sale, că „taica nu mai este, ... noi nu mai avem taică“... și plânsul o înecă. așa că nu mai putu dice nimic. Pe fețele tuturor se observa o spaimă, jale și durere, părea că toți recitau cele auzite la prohod: „Deșertăciunea deșertăciunilor!“... și: „Vięta acęsta e umbră și vis“.

Casul s'a întâmplat așa, că nenorocitul, isprăvindu-și afacerile în Cinoșor, nu s'a reîntors acasă, ci a plecat la pădure, creșdend că va pute se-și cumpere lemne. În pădure a dat de nisce omenii, cari tăiau un stejar uriaș. S'apropiă de ei, se uită cum taie, și, ca măestru, le spuse cum se taie mai bine arborele, ca să cadă cum voesc ei. Intr'aceea lemnul fu pătruns cu tăiatul și, în loc de a-și lua calea, cum au plănuț ei, se împinse dela tulpină înainte spre locul, unde se aflau cei cari îl tăiau. *Daniil Moian a rămas mort pe loc, ęr ceilalți doi soți nenorociți au rămas greu răniți și șchilăviți.*

Nenorocitul Daniil Moian și astă-tómnă a mai fost în pericol cu vięta și a scăpat numai ca prin minune. Ręsturnându-se cu mai mulți inși un căruț, când veniau dela lucru de bårdășit, un soț de al lui, cu numele Ioan Moian. tot din Voila. a fost rănit așa de greu, încât peste câte-va și-a dat sufletul, rămânend în urma lui de-ase-menea o vėduvă cu 6 orfanii necrescuți, fără nici o avere, în cea mai neșră miseria; ęr Daniil Moian a rămas atunci cu o mână frântă, care nici acum la mórte nu era vindecată.

Acum lui Daniil Moian i s'au curmat suferințele, dır a rămas după el o vėduvă cu 6 orfanii și într'o stare materială, cât se póte de tristă și de compătimit, așa că decă nu-i va trimite Dumneșu ajutorul șeu prin nescari inimii nobile și generóse, nici pe fiul șeu George, elev în cl. II comer. în Brașov, nu va fi în stare să l mai țină la școlă.

Creștinii adevęrați și cu dare de mână, nu uitați de aceste amărite și nefericite vėduve și de cei câte șese orfanii minorenii ai lor, căci bunul Dumneșu Vė va rėsplăti cu prisosință din scump tessaurul șeu!

D.

SCIRILE ĐILEI.

— 10 (22) Ianuarie

Asociaținea pentru sprijinirea învățateilor și sodallor români din Brașov, după cum șcim, își va ține *adunarea generală ordinară* mâne, Duminecă în 11 (23) Ianuarie la órele 2½ după amėđi în edificiul școlilor nóstre comerciale. Fiind la ordinea đilei mai multe obiecte de mare importanță pentru viitorul acestei Asociaționi, între cari și *alegerea unui nou comitet* pentru viitorul period de trei ani, d-nii membri și toți Români brașoveni, cari au și trebuie să aibă la inima lor interesul acestei Asocia-

pieptul lui gol și pe umėrul drept se vedea miraculoșă cruce, care strălucind ca un rubin inflăcărât, lumina puternic camera întregă. Bine șciau Danesii, ce fel de semn era acesta. Și ętă, când priviră mai de-aprópe fața celui ce dormea, li-se părură că vėd înaintea lor ęrași întinerit pe bėtránul lor rege, care murise de mult. De-odată se convinse, că acest străin nu póte fi nimeni altul, decăt unicul fiu al bėtránului șeu amic, al regelui stăpán.

Plin de bucuriă căđu în genunchii și sárutá piciórele adevęratului șeu domnitor. La acęsta, Havelock se tređi și, vėđend atáta lume în jurul șeu, se ridică în pat. La început credea, că aceștia au venit să l omóre orí să l pună în cătuși. I-se părú însă ca un vis frumos, când află, că toți aceștia stau ingenunchiați înaintea lui, ca înaintea adevęratului lor rege.

În nóptea acęsta nimeni n'a mai închis un ochiu în castel. A doua đí, des de diminėtă, Ubbe in-

țiuni, sunt rugați să ia parte în număr cât se póte mai complet.

Boboteza în Bucuresci. Marți s'a făcut cu solemnitatea obișnuită, serbarea Bobotezei, la care a asistat și M. S. Regele, ministrii, generalii și înalții demnitari ai Statului. După sėvșirea serviciului divin oficiat de I. P. S. S. Metropolitul Primat, înconjurat de înaltul cler, s'a procedat la sfinșirea apelor, — solemnitate care, conform tradițiilor, constă în asvărlirea sfinței cruci în apa riului și binecuvėntarea apei. Mai mulți credincioși s'au asvărliț și au scos din apă sfința cruce. După terminarea solemnității M. S. Regele, înconjurat de statul-major, a primit defilarea trupelor a căror ținută a multumit fórte mult pe Suvėran. „Solemnitatea, đice „Drap.“, s'a încheiat cu câte-va incidente pe cari poliția ar fi dorit ca pe viitor să caute să le preîntėmpine. Astfel, cățí-va Evrei, cari se aflau printre spectatori, au fost asvărliți în apă în risetele generale ale publicului și mai ales ale agenților poliției, cari în loc să intervieve unii strigau: — Muiati-l bine mări!“...

„Tinerii-turci“ în România. Cetim în foile bucurescene: Primul redactor al điarului turcesc ce apare în Constanța sub inspirațiile partidului „Tinerilor turci“ Dzemal Bey, a fost chemat acum câteva đile la Bucuresci de președintele consiliului de ministri. D-l Sturdza ia comunicat, că nu va tolera o acțiune ostilă din partea d-sale și a partidului ce represintă în contra siguranței imperiului turcesc. Dzemal Bey nu a promis nimic d-lui Sturdza, evitând a lua vre-un angajament óre-care. Motivul principal care a forțat pe d-nu Sturdza să facă acest demers, e că aflase că Dzemal Bey e hotărât, în înțelegere cu partidul din care face parte, să facă să apară tot în Constanța un điar în limba francesă, care să susțină campania începută de cățí-va ani de đile în contra stărei actuale a lucrurilor din imperiul turcesc. Se șcie, că până acum partidul tiner ture are trei organe ale sale proprii, ce apar în diferite centre din Europa.

Convențiune română-sėrbă. În điaua de 6 curent s'a încheiat între România și Serbia, convențiunea pentru funcțiunea liniilor ferate a ambelor State, printr'un pod peste Dunăre, la punctul Cladova—T.-Severin. Convențiunea a fost semnată de ministrul de externe român și de d. Kosta Cristici, ministru plenipotențiar al Serbiei.

Tragerea la sorți a celor obligați la miliție. Tinerii obligați la serviciul militar, cari se țin de Brașov și sunt chemați în clasa I de etate la recrutare, (adecă cei născuți în anul 1877) vor avė să tragă la sorți Mercuri în 26 Ianuarie st. n. la 9 óre înainte de amėđi în casa șfatului din piață.

vită la sine pe cei mai de frunte bărbați din totă împrejurimea. Godard, răpitorul tronului, de mult se făcuse urgisit poporului întreg pentru despotismul lui, pentru nedreptatea lui și pentru îngămfaarea lui încăpăținată. Înțelegend ómenii, că a sosit adevęratul moștenitor al tronului, ca să-i scape de apăsarea rușinóșă, toți i-se puseră la dispoziția: conți, cavaleri, cetățeni și țėrani. Vestea acęsta se respândi în totă țera cu iuțimea fulgerului și din tóte părțile alerga poporul să salute pe noul rege. Havelock era primit pretutindenea sėrbătoresce și cu dragoste. Toți îl întimpinau cu bucuriă în onóra lui se aranjară mese mari, vėnători, lupte de atleți, curse cu săgeți; jocuri, cântări, danțuri, mișcau o pėtră, se tránteau — era o veselă pretutindenea... sėracii erau ospėtați cu mánčări și bețuri, cât le poțea inima, pentru-că totă lumea era veselă de acęstă schimbare norocóșă în istoria patriei.

Ęr după ce se sfinșiră tóte ce-

Sė cante fėmeile în corurile bisericesci? Printr'un ordin circular, Metropolitul Primat al României interđice, cu desėvșire, întrebuintarea fėmeilor în corurile bisericesci din eparchia Ungro-Vlahiei. În același timp, se anunță că I. P. S. S. a făcut aspre muștrări unui arhieru, care în revista ministeriului instrucției „Albina“, a făcut apologia (apėrarea) corurilor în cari cãntă și fėmei.

Alegere de preot. Ni-se șcie, că Duminecă, a patra đí de Crăciun, s'a făcut alegerea de preot în Toracul mic, comit. Torontalului. Candidați au fost d-nii: Gavril Secoșian, absolvent de teologie, care a întrunit 200 voturi; preotul Lupșa din Șag, care a întrunit 76 voturi și V. Eneia, un tiner din Ardeal absolvent de teologie, care însă n'a întrunit nici un vot. Alegerea, cum ni-se șcie nouă, a decurs în deplină ordine.

Cununiă. D-l Vasile Meșotă, pălărier român în Brașov, se va cununa mâne, Duminecă, la 3 óre d. a. în biserica S-tei Adormiri din Turcheș cu d-ra Aneta Brenciu. — Sė fiă în ceas cu noroc!

Spărgători de biserică. Se comunică din Cămpu-lung (România) că pe la sfinșitul lunei trecute, mai mulți bandiți s'au introdus în biserica parochială din comuna Cetățenii din Deal, județul Muscel, spărgend fėreștra sfântului locaș, și au furat din altar cutia cu banii bisericei și mai multe pãni de anafură (prescuri). În urma cercetărilor făcute de primarul comunei, hoții au fost descoperiți. Ei sunt indiviđii Iosif și Niculae Dinu, Popa Const., Iacob Șerb, din acea comună. Căteși trei spărgători au fost înaintați parchetului (judecătoriei).

Patinagiu cu musică. Măne, Duminecă în 23 Ian. n. după amėđi dela órele 2½—4½ va cãnta musica la pavilionul reuniunii de patinagiu din loc.

Poporațiunea Iașului. După ultimul recensământ, populațiunea Iașului se ridică la cifra de 66,024 locuitori. Din aceștia 29,856 sunt ortodoxi, 2809 catolici, 33,253 evrei și 107 alte confesii. Din punct de vedere al naționalității, 29,473 sunt Români, 2,341 supuși străini, ęr 33,120 nu sunt supuși nici unei protecțiuni străine, adecă Evrei. Diferința de 133, dintre cifra populațiunei evreie după confesiune și după naționalitate, se esplică prin faptul, că unii dintr'aceștia se bucură de drepturile politice.

Logodnic pungaș. Joi nóptea nisce pungași de meserie s'au introdus în domiciliul d-nei Tudorița Anghelescu, din strada Muzeilor 29 (Bucuresci), de unde au furat 600 lei în bilete de bancă, 70 lei în argint, mai multe bijuterii și obiecte de valóre. În urma reclamațiunei furate făcută de pă-

gubașă și a cercetărilor făcute de poliție, pungașul s'a descoperit a fi un óre-care Nae Alexandrescu, lăcătuș mecanic la căile ferate. Pungașul, care reușise să intre în bunele grații ale d-nei Anghelescu, promițendu-i să o ia în căsătorie, a profitat de încrederea ce-i dăduse acęsta și i-a șterpelit tóte economiile și obiectele de valóre. Tóte obiectele și sumele furate au fost găsite la logodnicul pungaș.

Mėsurii de precauțiune în contra cănilor turbați. Deórece în điaua de 5 (17) Ianuarie c. au fost mușcate aici în Brașov (Blumėna) 5 persoane de un căne turbat, oficiul vice-șpanal din loc face atenți pe proprietarii de căni să observe strict măsurile prevėdute în statutul despre căni, căci altfel vor fi aspru pedepsiți. Trebuie să se hrănescă și îngrijescă bine căni. În locuri publice căni numai cu botniță e iertat să umble, șeu purtați cu sfóră orí lanț; în ospėtării, cafenele, întruniri publice nu este iertat a duce căni. Căni de păstor, cari n'au botnițe, trebuie ținuti în lanțuri și numai nóptea, în locuri îngrădite, se pot lăsa liberi; unde însă curtea nu este îngrădită bine, nóptea când se lasă liberi, căni trebuie să aibă legat un lemn la găt. Decă proprietarul cănelui observă o schimbare la cănele șeu, decă vede, că cănele se ascunde și-i pare bănuitoare sănătatea lui, e dator a-l ține în lanț la loc închis și a raporta despre acęstă primăriei.

Omorit din greșelă. Doi copii, unul Ioan, în vėrstă de 13 ani, fiul lui Ion Ionescu din comuna Vrancea, județul Mehedintși (România) și celalalt Vasile, în vėrstă de 17 ani, fiul lui Ion Ioța, tot din acea comună, se jucau đilele trecute pe drumul cel mare dela marginea satului. — Șcii ce, Ióne, đise Vasile; hai să ne jucăm d'a tálhării. Eu să mē ascund colea în șanț și tu să treci pe drum. Când vei fi în dreptul meu, am să mē reped de odată asupra ta și să mē fac că te lovesc cu ciomagul. Tu să începi atunci să strigi și s'o croesci la fugă. — Ion se învoi. Vasile intră în șanț și pe când copilul trecu prin dreptul șeu, sări asupra lui și-i dete în cap o lovitură puternică de ciomag. Ion rămase mort pe loc. Vasile, îngrozit de fapta ce sėvșise, fugi numai decăt și se ascunde acasă la părinții șei. Bėtránul Ionescu, când află, că fiul șeu a fost omorit, alergă numai decăt la fața locului și, luând cadavrul în brațe, îl aduse până acasă. Atunci a avut loc o altă scenă din cele mai sfășietóre, când sėrmana lui mamă îl vėđu mort, ea, care cu un ceas mai înainte îl sfățuise, cu voce dulce a unei mame, să nu întârđie pe afară, căci ar putea să rēcescă. Criminalul Vasile fu arestat și el mărturisí, la interogatoriul ce i s'a luat, că n'a voit să omóre pe Ioan și că din greșelă l'a lovit cu ciomagul în cap.

remoniile, tinerul rege se sul pe calul șeu de bătăiă, se puse în fruntea armatei, firm hotărít să nu se odihnescă până nu-și va rėsbuna asupra lui Godard. Acesta se umplu de gróză auzind, ce s'a întâmplat. El voia se se pună în stare de apėrare, ómenii lui însă n'aveau nici o înclinare de a îndeplini o faptă atât de nedreptă, — ei o luară la fugă la cea dintălu ciocnire, însuși Godard a fost prins, legat pe un măgar rios, și astfel dus înaintea lui Havelock. Aici s'a adevėrit đicala: „pėcatul vechiu aduce nouă rușine“.

Trădătorul a fost predat unui juriu compus din ómenii de tóte stările. După o cercetare temeinică, descoperindu-se tóte blăstēmățiile lui, a fost găsit vinovat și judecat ca, legat de códa unui cal, să fiă dus la furci și spėndurat. Așa s'a și întâmplat cu Godard... Suflet de om nu l'a compătimit, pentru-că toți, din țera întregă, recunoscără, că cu tot dreptul merită acęstă pedėpsă. Acum mai rămăne să se vali-

ditizeze drepturile legale ale soției lui Havelock.

Îndată ce Havelock s'a simțit sigur pe tronul tatălui șeu, plecă spre Anglia cu o flotă de resbel puternică și debarcă ęrași la Grimsby. Conte Godric își adună o armată în Lincoln și plecă înaintea atacatorilor. Se întâmplă o luptă sãngeróșă. Mulți luptători viteji, din amėndou armatele, rėmaseră pe cãmpul de luptă. Havelock și Godric se loviră fața în fața și, deja la prima lovitură puternică a băiatului șeu de bucătăriă de odinórá, căđu mort contele necredincios și necinstit. După ce a murit și nobilii englesi afară, că soția învingėtorului este princesa lor proprie, se supuseră de bună voe și-i aduseră închinăciunile cuvenite.

Tóte necasurile lui Havelock se sfinșiră acum cu noroc și cea dintăiu grijă a lui era acum să rėsplătescă pe aceia, cari i se arátară prietini în timpurile cele furtunóse. Danesilor le dete daruri bogate și i tri-

Producțiuni și petreceri.

Serbarea jubileului episcopului Mihail Pavel la Beiuș. Din incidentul jubileului de 25 de ani dela chierotonia intru episcop a Prea Sfinției Sale părintelui episcop Mihail Pavel dela Oradea mare, tinerimea școlară dela gimnasiul superior gr. cat. din Beiuș, al căruia generos patron și sprijinitor este Prea Sfinția Sa, va aranja un concert, împreună cu reprezentațiune teatrală și dans. Țărită invitarea și programa pentru aceste serbări:

Tinerimea studiosă dela gimnasiul superior gr. cat. din Beiuș în 26 Ianuarie n. 1898, din ocaziunea jubileului episcopiei de 25 de ani a Escelentissimului domn Mihail Pavel, episcop gr. cat. de Oradea mare, Patronul institutului, aranjează cu scop filantropic Concert împreună cu reprezentațiune teatrală și dans, la care învitată cu totă onoarea publicul român. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare pentru persoană 1 fl, Pentru familie 2 fl. Suprasolvirile generoase se primesc cu mulțămintă.

Programa: 1) „Marș festiv“ de I. Mureșianu, executat de corul instrumental al tinerimei. 2) „Ce ți-am făcut eu ore“ duette cântat de Nestor Porumb și Iosif S. T. Maiorescu st. de cl. VIII. 3) „Priveghietorea“, vals executat de corul instrumental. 4) „Serenada“, cântată de corul vocal. 5) „Potpourri“ de I. Mureșianu, executat de corul instrumental. 6) „In ochii tăi“ de D. Dumitrescu, duette cântat de D. Maci st. de cl. V. și I. Ardelean st. de cl. VIII acompaniat cu musică de V. Mureșianu st. de cl. VIII, V. Cosma st. de cl. V. Sever Papp st. de cl. III, I. S. T. Maiorescu st. de cl. VIII și A. Magyar st. de cl. VII.

Cine-Cinel, comedie de V. Alexandri. Personele vor fi reprezentate prin d-l Petru Russu st. de cl. VIII, d-șora Veturia Papp, d-șora Vióra Ignat, d-l A. Muntean st. de cl. VII și d-șora Elena Fabian.

Productiune populară in Viștea superioară. Un vechiu cetitor din popor al diarului nostru, foarte încântat și mângâiat de greselile, ce densul le-a observat pe terenul cultural la poporul nostru, ne scrie, că densul a luat parte la o producțiune a elevilor școlii române din Viștea superioară, aranjată în zilele acestea prin stăruința hărnicului învățător și teolog abs. J. Banciu. Dice, că nu-i venia să credă ochilor, că fiii și ficele țăranilor noștri abia după câțiva ani de școlă ar fi în stare să se producă atât de frumos, jucând piese teatrale, reproducând dialoguri și cântând piese musicale în câte 2—3 voci în așa mod, că au pus în uimire pe toți oamenii din sat. Așa ceva, — dice omul care ne scrie n'a mai văzut poporul din Viștea de când există comuna. Mângâierea și mulțămirea părinților s'a arătat prin lacrimi de bucurie eșite din ochii lor. Laudă stăruitorului și zelosului învățător, care atăta curaj a știut inspira poporul prin asemenea dovezi de progres din partea fiilor acestuia!

HIGIENA

Despre îngrijirea gurei și a dinților.

„Curățenia intru toate ajută la sănătate“.

Dinții sănătoși și frumoși sunt podoba gurei. Dinții, decă sunt buni, înlesnesc foarte mult mistuirea, căci este bine știut, că cele mai multe bôle de stomac provin din cauză, că nu avem dinți, pentru-că alimentele mai înainte de a trece în stomac, trebuie bine sfărimate în gură cu dinții.

Așa-dér cunoscând, ce mare însemnătate au dinții pentru sănătatea omului, ei trebuie bine păstrați; căci pe lângă aceea, că din lipsa lor provin cele mai grele bôle de stomac, gura fără dinți este și foarte urită.

Se știe, că dinții sunt acoperiți de un smalt, care este o materie tare, ce nu se atacă de acrituri,

după cum se întâmplă la orî-ce ôse. Deși acest smalt este tare, el însă se sparge lesne când se lovesce de materii tari, și încă se crapă cu mai mare înlesnire sub influința schimbărilor repezi de temperatură, când adevă după mîncării s'au beuturi reci, ori că după mîncării reci se iau îndată mîncării calde.

După ce odată smaltul dinților s'a spart, s'au s'a crăpat cât de puțin, în crăpătura făcută intră materii acre din hrană, care rîde dintele și îl face din ții în ții mai găunos; mîncarea intrată în dintele găunos începe a se descompune și a se forma un miros urit, și sute de microbi intră în dinte s'au masea, pe care o distruge cu desăvîrșire.

Cel mai bun lucru este, ca omul să-și îngrijescă foarte mult dinții până îi are. Stricarea dinților în multe cazuri provine din negrija mamelor, cari nu împedecă pe copiii lor de a sparge în dinți lucruri tari, ca simburii etc. Asemenea trebuie a se observa ca în timpul mîncării copilul să nu ia după mîncării calde mîncării reci și din contră.

Spre a păstra dinții în bună stare, nu este bine a mîncă numai carne simplă, ci amestecată cu legumi, căci carnea rămâne mai lesne printre dinți și-i strică. Nu este iertat a sparge cu dinții lucruri tari, precum: nucii, alune, zăchar etc. Stricarea dinților provine mai ales din mîncării zăhărate în cantitate pré mare. Fisiologii moderni au constatat, că maselele sănătose puse într'o soluțiune de zăchar, după câte-va zile devin moi.

După fiă-care mîncare să se spele gura cu apă caldută, spre a se curăți de mîncarea, care a intrat printre dinți, căci alt-fel ea putreșce între dinți și produce un miros urit și dureri de dinți. Dinții se conservă (păstrează) prin curățenie, spălându-i regulat în toate zilele cu apă puțin caldută și cu o compozițiune de prafuri.

Cele mai bune prafuri sunt cele următoare: Pulvere de sepie, pulvere de alumeu crud, din fiă-care câte un gram; pulvere de cremor tartar 3 grame; pulvere de cîjă de chină și pulvere de cîjă de cascarila, din fiă-care câte 3 grame; pulvere de iris florentin (micșunele) 20 grame; și oleu de mentă (ismă) 3 picături; toate acestea se amestecă bine. Cu aceste prafuri se spală cu o perie môle pe dinți în fiă-care diminuează.

S'au a se lua tot dela farmacie. Pulvere de quinquina, cărbune vegetal, din fiă-care câte 6 grame; Cremor tartar și Chlorat de potasă din fiă-care câte 3 grame; apă de Colonia și esență de mentă (ismă) din fiă-care câte 3 picături; a se amesteca bine și a se spăla pe dinți în fiă-care diminuează cu o perie môle.

La sate, unde nu se află farmacie și nu se pot procura aceste prafuri, pôte orî-cine se înlocuescă prafurile prin: Cărbune de lemn de tei bine pisat, două linguri de masă; sare două lingurițe mici, și o jumătate de linguriță de praf de cuișore (Caryophilata); s'au, în lipsă de cuișore, se va pune praf de toi de mentă. Aceste toate, bine amestecate și făcute praf mărunt, compun cel mai bun mijloc pentru conservarea dinților.

La multe persoane se întâmplă, că le miroasă gura urit. Acest miros pôte proveni s'au din stomac, s'au din cauza dinților stricați și réu îngrijiiți. Nu este lucru mai neplăcut, ca atunci, când unui om și mai cu osebire unei femei îi miroasă gura, căci mirosul neplăcut al gurei te alungă și te face să pierzi toate închipuirile frumoșe.

Decă mirosul gurei provine din stomac trebuie să se ia medicamente purgative (adecă medicamente, cari face eșire afară); decă tot nu încetă mirosul, atunci trebuie a se consulta un medic special. Când însă mirosul gurei provine din cauza dinților, atunci să se curețe bine dinții cu unul din prafurile, ce le-am arătat mai sus, s'au să se clătescă gura de mai multe ori pe ții cu Infusie (fiertură) de flori de Chamomilla (mușetel), 300 grame; Gliceriuă engleză 80 grame și apă Chlorată 15 grame.

După fiă-care mîncare și seara înainte de a ne culca e bine a ne spăla în gură cu apă curată, trecându-i ușor cu o bocată de pânză curată s'au cu un burete.

La mulți gingiele sunt foarte slabe, așa că la cea mai mică atingere începe a curge sânge din ele. Cel mai bun leac contra acestora este de a se freca gingiele de mai multe ori pe ții cu un petecuț curat de pânză și cu praf de borax. Asemenea este bună pentru acesta apa de hrean (armoracia cochlearia); care se prepară astfel: se ia o bucată de hrean, se pisază bine, se pune puțin rachiu (vinars) și apă într'un vas și se lasă să fiarbă la foc; după aceea se tornă într'o sticlă cu această soluțiune se clătesce gura de mai multe ori pe ții. Asemenea este bună și apa de pelin (absinth); adevă i-au frunze de pelin și se pun la foc să fiarbă în apă, în urmă se străcoră și lăsându-se să se răcescă, se clătesce gura de mai multe ori pe ții.

Pentru mirosul de gură se ia câteva foi de mentă (ismă), se pun în 250 grame de apă și alte 250 grame de vin și se lasă să fiarbă într'o sticlă bine astupată la un loc calduros. Din această zémă se va lua în fiă-care ții câte-o ceseă bînd timp de 10—15 zile regulat îi va dispăre cu desăvîrșire mirosul urit din gură.

Cum am țis, din cauza neîngrijirii dinților se produc dureri de dinți. Când cine-va suferă de dureri de dinți, să se ferescă de răcelă, să facă gargară cu ceai de malva (nalbă), s'au de mac (papaverum), asemenea oțet cu sare; ér decă gingia și fața este umflată, să se pună cataplasme cu făină de in. Să se ia sulfatul de chinină un gram împărțit în două prafuri, din care va lua câte unul la fiă-care două ore. Să se pună în dinte s'au masea, decă e găurită, o bucată de bumbac muiat în unt de cuișore (olium caryophili aromatici).

În orî-ce cas, este mult mai bine, decă maselele s'au dinții stricați se scot, căci de multe ori pentru un dinte s'au masea stricată se strică și alții buni.

Repet încă-odată, că curățenia conservă dinții pentru mult timp.

MULTE ȘI DE TÔTE.

O pipă prețioasă.

Șahul Persiei are o pipă (lulea), ce prețuesce 800,000 fl. Acastă pipă, de si gur, e cea mai scumpă între toate pipele din lume. Și Șahul numai la serbători mari trage câte un fum cu pipa cea scumpă. Ceea ce face acest instrument atât de prețios e, că pe el se află o mulțime de petri scumpe, mărgăritare, smaragde și rubine.

Cât trăesce omul?

La întrebarea acesta a răspuns de curînd un învățat cu numele A. Hagler din Bazel într'o carte a sa. Numitul învățat adevă serie, că viața unui om atîrnă foarte mult dela starea, în care copilul mic se nașce și dela construcțiunea lui corporală, apoi

mai are influință asupra vieții omului împrejurările, în cari trăesce, ocupațiunea lui, modul de nutrire, locuința în care trăesce, societatea, și starea materială, în care se află, precum și starea sufletescă.

Omul sănătós trăesce până la 80—84 de ani. Acastă etate însă atîrnă și dela clima și locuința, în care trăesce omul. În Europa, și anume în Norvegia trăesce oamenii mai mult. În Germania și Elveția trăesce mai puțin.

Dintre anutimpuri ierna e mai rea pentru bătrâni și mai bună pentru tineri, ér vara e tocmai din contră. Femeile peste tot trăesce o viață mai lungă decă bărbaii. După statistica morților din Prusia dintre 1000 copii nășcuți, 403 au ajuns etatea de 60 ani, ér dintre 1000 fete au ajuns 444 etatea de 60 ani.

Decă părinții unui copil au ajuns o etate adencă, atunci e speranță, că și copilul va trăi mult. Etatea părinților la nașcerea unui copil încă e de mare însemnătate; cei mai sănătosi copii sunt aceia, cari s'au nășcut când tatăl lor a avut etatea dela 25 până la 45, ér mama până la 35 de ani.

Se mai dice, că oamenii blondi (albini) și cei cu părul roșu trăesce mai puțin ca ceilalți. Beuturile spiritușe încă au mare influință asupra vieții omului. Mai e și aceea știut, că, decă cineva se retrage dela ocupațiunea sa obicnuită, de obicei nu mai trăesce mult. Decă unul dintre soții căsătorii móre, celalalt îi urmază în curînd. Astfel talmăcesce Hagler viața omului.

POSTA REDACȚIUNELI.

D-lui T. Vlăduț, preot în Fizeșul Gherlei. Cererea D-vostre s'a primit. Ține-ți-vé de condițiunile puse.

Să trăescă! Acesta e motto unui tablou, care se pôte vedea pe strade ca placat, în vitrinele comercianților noștri, căci în călindarele de familie și în inseratele ziarelor, care prin reușita idee a produs o senzațiune generală. Cunoscuta firmă Kathreiner recomandă cafeaua sa malată cu acest tablou, a căru excelentă executare e tot odată dovadă, că de lăpțe au ajuns reclamele în această direcțiune, și prin care se disting de un șir de ani mai ales publicațiunile Kathrein. Acest tablou încă e lucrăt de un artist de primul rang. Mititelul din tablou a văzut odată la o serbătoare familiară, cum tatăl a ridicat păharul cu vin și a ciocnit cu un prieten al casei s'au cu un membru al familiei.

„Să trăescă! la mulți ani“. Acesta îi-a rămas lui în memoria copilărescă ca cea mai înaltă expresiune a bucuriilor dela serbători. Înclinarea de imitare a copilășului, care tot deuna găsesc pentru exprimarea sentimentelor sale cuvîntul potrivit, are de a-o mulțumi cafelei de dejun aduce de soru-sa Predilectul Kathreiner e, care place atât de mult, are un gust atât de bun, care întăresce osutele brațele rotunde și cărora are a mulțumi și plinele și înfloritele obrazuri. Și când duce ceașca la gură îi revine în memorie acea expresie de mare mulțumire și bucurie și strigă cătră soru-sa: „Să trăescă!“ Cât de norocos a exprimat acesta artistul, risul atât de dragălas al mititelului și bucuria mai cu minte a sorioarei. Sigur și ea bea, ca întregă familia, deja de multă vreme careaua Kneipp-Malz a lui Kathreiner, care singură e în stare să împreune într'un chip escelent însușirile prețios de sănătose ale maltei cu obicnuitul, plăcutul și predilectul gust de cafea. Cu oât se privește mai mult dragălasa grupă de copii, cu atât face o impresie mai bună și mai plăcută. O mai bună recomandăție pentru cafeaua în general plăcută a lui Kathreiner, decă cum a făcut-o aici în tablou un adevăr pictor, era imposibilă.

Tîrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost în 10 Ian. de 18.243 capete, la 11 Ian. s'a intrat 316 capete și au eșit 861 capete rămânînd la 12 Ian. un număr de 17758 capete.

Se noteză marta: unghurescă veche grea dela — or. până la — or. marta unghurescă tinera grea dela — 48 or., până la 50. — or. de mijloc dela — 50 or. până la 51. — or. ușora dela — 51. — or. până la 51 1/2 or.

Căendarul săptămânei. IANUAR. are 31 zile. GERAR.

Calendar table with columns: Dilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Rows include Dum, Lun, Mar, Joi, Vin, Sâmb.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 21 Ianuarie st. n. 1898.

Table of grain prices in Brașov. Columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. (fl. și cr.). Rows include various types of wheat, rye, and barley.

Cursul la bursa din Viena. Din 21 Ianuarie 1898.

Table of exchange rates from Vienna. Columns: Item, Rate. Rows include gold, silver, and various bank notes.

Cursul pieței Brașov. Din 22 Ianuarie 1898.

Table of local market prices in Brașov. Columns: Item, Price. Rows include various goods like flour, oil, and sugar.

Cursul locurilor private. din 19 Ianuarie 1898.

Table of private property prices. Columns: Location, Price. Rows include various districts like Bașlica, Cluj, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 19 Ianuarie n. 1898.

Table of commodity prices from Budapest. Columns: Sămânțe, Calitatea, Prețul per 100 chiloaz. Rows include various types of grain and oil.

Bursa de Bucuroscă. din 19 Ianuarie n. 1898.

Table of exchange rates from Bucharest. Columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu bană gata. Rows include various financial instruments.

SCOMPTURI.

Table of bank accounts. Columns: Banca, Valori. Rows include various banks like Banca Rom. and Banca Naț.

PUBLICAȚIUNE!

La un câne ucis în 17 Ianuarie a. c. în apropierea fabricii de cement, care a mușcat 6 persoane și alți câni, s'a constatat, pe baza obducțiunii făcute, că a fost turbat. — In sensul §-lui 68 al art. de lege VII. din 1888 se dispune cu ziua de așteptare pe teritoriul orașenesc o contumație de 40 zile în sensul §-lui 6 al statutului pentru câni. Se dispune mai departe, că câni, cari umblă pe strade cu botnița, s'ese porțe totodată și de

trînghie, pe când câni mențiți pentru păzirea casei sunt de a se ține legați. Acei indiviți, cari nu observă dispozițiunile acestei publicațiuni, se pedepesc conform §-lui 154 al art. de lege VII din 1888 cu o amendă până la 100 fl., er' câni, cari umblă liber, se vor prinde, în sensul § lui 108 al ordinațiunei la amintitul art. de lege, de cătră călăul orașenesc și se vor ucide.

Brașov, în 17 Ianuarie 1898. 115,2-3. Căpitanatul orașenesc.

Nr. 20095—1897 Publicațiune!

In urma concludului reprezentanței comunale orașenesci din 29 Decembre 1897, se cassază cu 31 Decembre 1897 modalitatea obișnuită până acum, față de solvirea chiriei de apă. Cu 1 Ianuarie a. c. începând se va îngriji de aci înainte evaluarea, încasarea și socotela chiriei de apă, conform noului statut de apă, de cătră oficiul de dare orașenesc. Brașov, 17 Ianuarie 1898. 1-3.118 Magistratul orașenesc.

Contra tusei și regușelei ca cel mai bun mijloc se recomandă bonbónele „Veronica arvensis“ ale lui Réthl. — Prețul 1 dosă 30 cr., 5 doze trimite franco „farmacia la Vultur“ din B-Csaba. — Numai dozele cu subscrierea de jos sunt veritabile. 9—10,1462

Nr. 343—1898. Publicațiune.

Pentru furnisarea rufăriilor și albiturilor de pat, îmbrăcămintei, încălțămintei și a altor articole pentru institutul orașenesc de infirmți în suma preliminară cu 6397 fl. 40 cr., mai departe pentru furnisarea îmbrăcămintei servitorilor și pădurilor orașenesci în suma preliminară cu 1672 fl., în fine pentru furnisarea căciulelor și pălăriilor servitorilor, pădurilor și servitorilor orașenesci de accie în suma preliminară cu 207 fl. 60 cr., se va ține Marți în 8 Februarie a. c. înainte de prânz la 10 ore în oficiul orașenesc economic o pertractare scripturistică de oferte. Oferenții au de a-și ascerne până la ziua amintită 10 ore înainte de prânz amintitului oficiu, ofertele scripturistice, sigilate provădate cu timbru de 50 cr. și cu vadiu de 5%. Ofertele se pot refera séu asupra

tuturor, séu asupra singuraticelor furnisării. Conspectul obiectelor, pentru furnisare, mustra și condițiunile de furnisare se află la același oficiu spre esaminare în decursul órelor de oficiu. În ofert au de a se aminti obiectele, cari se furnisază, mai departe prețurile oferate (în cifre și litere) și decherațiunea, că oferentului i sunt cunoscutute condițiunile și că se supune lor necondiționat. Brașov 15 Ianuarie 1898. 119. 1—1 Magistratul orașenesc.

Anunț. „CORDIANA“ Institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Foventea, (Föfeld, Hochfeld). Autorisată de oncr. tribunal comercial din Sibiu, prin decisiunea cu Nr. 5952 din 21 Octobré 1897, și-a început operațiunile sale regulate la 1 Ianuarie 1898, dând bani cu împrumutare pe cambie și hipotecă la agricultorii circum-vecini, cu dobândă legală. Primesce depunerii dela 50 cr. până la 100 fl. cu 5%, dela 100—200 fl. cu 5 1/2%, er' dela 200 fl. în sus cu 6% pe an. Interesele neridicate se adaug la capital din 6 în 6 luni. Contribuția se plătesce de societate. Depunerile se pot trimite și prin poștă, u. p. Ujegyház, despre cari se dá un libel în totă regula. Director executiv: D. R. Cordescu. 1-3,117.

Beția vindecabilă prin Antibetinal în trebuintă în nenumerate cazuri cu cel mai strălucit succes. La dorință trimitem franco scrisori de mulțumită din partea celor vindecați, spre vedere. Neavând nici un gust acest mijloc, i se póte da bețivului, fără ca se aibă cunoștință despre acesta. 1 dosă 2 fl. 20 cr. 1 dosă duplă 4 fl. 40 cr., (necesară la patimă veche). La trimiterea sumei înainte, se expedeză gratis și franco. Se capetă în apoteca „La Vulturul“ în Lugos Nr. 320 9-12

ANUNCIURI (insertiuni și reclame) Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In casul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scăđământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori. Administr. „Gazeta Trans.“

Tipografia de typuri veritabile de cauciuc, in tóte limbile și mărim, precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct dela fabricantul J. LEWIN, fabrica de stampiglii și typuri Wien, Adlegasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179. O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și văpselă (pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite: bilete de visita, adrese, cuverte, circulare etc. se vënd cu 50 Tipuri . . . fl. 1.20 cr. 130 2. 190 2.50 225 3. 320 3.75 400 4.50 In cas de nu convine primesc retour. — Agenți se caută — Prețuri curente gratis și franco. —

Prima lăcătușerie română în Brașov.

EUGEN PRECUP

Brașov, Valea lată Nr. 2.

Subscrisul am onore a aduce la cunoștința p. t. public român, **că am deschis aici în Brașov, Valea Lată Nr. 2, casele Eichberger**

un atelier complet de lăcătușerie artistică și de construcție,

în care voi confectiona tot-felul de lucrări, ce cad în bransa această, anume: **mașini de gătit bucate (Sparherd), sobe, grilagiuri, tot-felul de ferărie pentru clădiri, conducte de apă, telefoane, sonerii, tot-felul de reparaturi și altele.**

Rog deci pe on. public, ca în orî-ce lucrare, ce cade în sfera măestriei mele, să binevoască a-mi da tot sprijinul și a se adresa cu încredere la subscrisul.

Lucrul meu va fi prompt, solid și cu prețurile cele mai moderate.

Brașov, Decembre 1897.

EUGEN PRECUP,
primul lăcătuș român artistic și de construcție în Brașov.

10-12, 1440

Lăcătușerie artistică și de construcție.

Ferărie pentru clădiri.

Conducte de apă și telefoane.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetă al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, așezământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vînet, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin**, i au asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

2-*

Mașini de cusut Wertheim,

cu împunsătură dublă, fabricat german de clasa I.

Pentru casă și meseriași **liferez loco VIENA** în tota monarchia Austro-Ungară.

Mașină de picior braț înalt	fl. 35.50
Mașină de mână braț înalt	fl. 31.50
Mașini cu corabinte rotunde	fl. 49.—

Garanție 5 ani. Timp de probă 30 de zile.

Orî ce mașină, care în durată de 30 zile nu se va dovedi de bună, o primesc înderet pe speșele mele. — Prețul curent și mostre cusute stau la dispoziția.

Casa de export mașini de cusut: LOUIS STRAUSS,
firmă protocolată la tribunalul de comerț. Liferantul reuniunii a amplioaiților de stat
VIENA, IV., Margarethenstrasse „Nr. 12 b/e.“
Adrese dela cumpărători, cu invoirea lor se publică. 2-8, 112

O sută
de mii de țării
beau cu
predilecție zilnic

Vivat și trăiască!

Kathreiner

cafeea de maltă Kneipp

Libră de substanțele emolacioase sensibile ale cafelei de bună, Kathreiner cafeau de maltă Kneipp are un gust, aromă și plăcurea gust al cafelei. Prosoacește în apou, ușor mistibilă, Kathreiner cafeau de maltă Kneipp este dovada dela de ani ca deosebită pentru copii ca și pentru băta. Excelent ados la cafeau de bună, precum și ca înlocuitor mandabil înlocuitor al cafelei. Din punct de vedere al sănătății și al economiei veritabile, Kathreiner cafeau trebuie să se sească din ziua o căsa sau familie.

A se păzi de imitațiunile mai puțin valoroase.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental europen și marea fabrică de argintărie s'a vedut necesită să dăruiască întregul ei depozit în schimbul unei rezolote mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin armare ori cui, fiă bogat, ori sărac, următoarele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6.60** și adică:

<ul style="list-style-type: none"> 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă engleză, 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată, 6 linguri de argint patent american, 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american 1 lingură de argint pentru supă patent american, 	<ul style="list-style-type: none"> 1 lingură de argint pentru lapte patent american, 2 ciocănele de argint pentru spart ouă, patent american, 6 cesei Victoria englezesei, 2 candelabre de masă, 1 strecurătoare pentru oăi, 1 zaharniță,
---	---

44 bucați la un loc **fl. 6.60**

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează o orea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlataniă**, mă simt îndatorat în public, că ori cine, căruiă nu-i conviece marfa în trimit banu înapoi, nimenea însuș se nu trecă cu vederea ocașunea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompoasă, care cu deosebire se potrivește pentru

Dar de nuntă și cadouri ocașionale!

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S**
Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent-Silber-waarenfabriken.
WIEN,
II., Rembrandtstrasse 19/VII.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală seu cu trimite-rea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Extras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțamit cu trimiterea garniturii, și s'emi mai triviți încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy.

Cu trimiterea garniturii sunt foarte mulțamit. Vă rog a trimite încă una asemenea: Bozo vics, Ungaria. Alex Keresztes, fislogăbirău.

Cu trimiterea sunt mulțamit. Vă rog încă pentru o garnitură. Kalocsa. 11F9, 4-5 Johann Majorosy.

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.